

MVCRX05KKLVI
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-130675-13/VS-2020

Praha 24. března 2021
Počet listů: 6

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 5/2021

Hrazení správních poplatků a smluvních odměn snoubenci v souvislosti s uzavíráním manželství a k tzv. provozním poplatkům

- zrušení informace č. 12/2012 ze dne 19. června 2012

Z důvodu potřeby sjednotit praxi obcí a matričních úřadů a zajistit rovný přístup k adresátům státní správy připravil odbor všeobecné správy ve spolupráci s odborem veřejné správy, dozoru a kontroly a odborem strategického rozvoje a koordinace veřejné správy Ministerstva vnitra následující informaci ke správním poplatkům na úseku uzavírání manželství, ke smluvním odměnám za nadstandardní služby poskytované ze strany obcí při svatebních obřadech a dále k tzv. provozním (režijním) poplatkům. Touto informací se nahrazuje Informace č. 12/2012.

Podle ustanovení § 663 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se sňatečný obřad v případě občanského sňatku uskutečňuje na místě, které k tomu určí orgán veřejné moci provádějící sňatečný obřad, přičemž přitom přihlíží k vůli snoubenců.

Podrobněji toto pravidlo rozvádějí příslušná ustanovení zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „matriční zákon“).

V souladu s ustanovením § 11a odst. 3 matričního zákona se manželství uzavírá v místě určeném obcí pro konání slavnostních obřadů, přičemž ale podle ustanovení § 12 matričního zákona může na základě žádosti snoubenců matriční úřad povolit uzavření manželství na kterémkoliv vhodném místě ve svém správním obvodu nebo mimo dobu stanovenou radou obce. Vždy je ovšem třeba dbát na to, aby byla naplněna podmínka veřejnosti a slavnostního charakteru obřadu.

S ohledem na skutečnost, že se Ministerstvo vnitra v poslední době opakovaně setkává s tím, že jsou v souvislosti s uzavíráním manželství po snoubencích **obcemi** požadovány různé **poplatky nad rámec zákona**, považujeme za nezbytné vyjasnit, které poplatky jsou podle stávající právní úpravy přípustné a které nikoli.

A. Správní poplatky

Je třeba upozornit, že dle ustanovení čl. 11 odst. 5 usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, v platném znění, lze daně a poplatky ukládat pouze na základě zákona.

Správní poplatky hrazené v souvislosti se vstupem do manželství jsou upraveny zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“), a to konkrétně v části druhé, položce 12 tohoto zákona.

Jedná se o následující správní poplatky, jejichž výčet je **taxativní** (neboli úplný a konečný):

- a) uzavření manželství mezi snoubenci nemají-li trvalý pobyt na území České republiky **3 000 Kč**,
- b) uzavření manželství mezi snoubenci, z nichž pouze jeden má trvalý pobyt na území České republiky **2 000 Kč**,
- c) vydání povolení uzavřít manželství mimo stanovenou dobu nebo mimo úředně určenou místnost **1 000 Kč**,
- d) vydání vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství v cizině nebo s cizincem **500 Kč**.

Poplatek podle písmen a) až c) této položky se vybírá **jen od jednoho ze snoubenců**.

Poplatek podle písmene c) této položky se **vybírá jen jednou**, povoluje-li se uzavření manželství mimo úředně určenou místnost a současně i mimo stanovenou dobu. Není tedy možné kumulativně vybírat správní poplatky za „jinou dobu“ a za „jiné místo“. Vždy se jedná pouze o jeden správní poplatek ve výši 1000 Kč.

Od poplatku podle písmene c) jsou osvobozeny osoby těžce zdravotně postižené.

Pro úplnost je třeba zmínit, že v souladu s tímto zákonem jsou správní poplatky vybírány pouze za provedení příslušných správních úkonů, ovšem nikoliv za projednání a vydání zamítavých rozhodnutí. Za vydání zamítavých rozhodnutí tedy není možno poplatek vybírat.

V souladu se zákonem lze vybírat pouze výše uvedené správní poplatky. Při uzavírání manželství je matričními úřady, obcemi, městskými částmi statutárních měst i oddávajícími vykonávána **přenesená působnost**¹. Není možné ze strany obce správní poplatky za tuto činnost dle vlastní vůle zvyšovat, popřípadě stanovit další „správní“ či jiné podobné poplatky (např. pro snoubence, kteří nemají trvalý pobyt v obci nebo městské obvodu či městské části zavést usnesením rady vyšší poplatky než pro ty, kteří zde trvalý pobyt mají). Není ani možné upravit takové poplatky smluvně, formou nominální smlouvy se snoubenci.

B. Smluvní odměny

Obce často poskytují v souvislosti s konáním svatebního obřadu snoubencům různé služby, které směřují zejména ke zvýšení slavnostní úrovně svatebního obřadu. Jedná se například o květinovou výzdobu, slavnostní přípitek, služby fotografa, živou hudbu či pronájem zvláštních prostor.

Poskytování služeb tohoto typu ovšem nespadá do přenesené působnosti a jejich úhradu je možno řešit pouze soukromoprávní cestou, tedy uzavřením soukromoprávní smlouvy mezi obcí a snoubenci. Snoubenci ovšem nemohou být k uzavření takové smlouvy žádným způsobem nuceni a vždy musí existovat možnost tuto službu odmítnout a uzavřít sňatek veřejným a slavnostním způsobem zdarma (s výjimkou úhrady správních poplatků uvedených výše v zákonem stanovených případech).

Bude-li uzavírána smlouva spadající do tzv. nevyhrazené pravomoci rady obce², může vzorový návrh takové smlouvy usnesením schválit rada obce či zastupitelstvo obce. Usnesením lze rovněž pověřit konkrétní obecní orgán (např. starostu, obecní úřad), který bude příslušné smlouvy se snoubenci uzavírat dle předem schváleného vzoru.

Je nezbytné, aby byl návrh smlouvy dostatečně určitý, což znamená, že je v něm třeba uvést jednotlivé poskytované služby a také vždy cenu za konkrétní položku, s tím, že následně snoubenci hradí pouze ty služby, které si objednali a které jim byly poskytnuty. Nepřichází v úvahu, aby výše smluvní odměny byla

¹ § 95a zákona o matrikách.

² § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [dále jen „zákon o obcích“].

stanovena paušálně a nezohledňovala rozsah poskytnutých služeb. **Předmětem smlouvy nemůže být to, za co je úhrada vybírána formou správního poplatku.**

Je třeba také upozornit, že v žádném případě **není možné, aby obec stanovila jakýsi jednotný paušální „poplatek“, který v sobě zahrnuje jak poplatek správní, tak zřejmě i odměnu za nadstandardní služby či „provozní poplatky“.**

C. Provozní (režijní poplatky)

V praxi se ovšem lze setkat i s případy, kdy obce požadují uhrazení dalších „poplatků“ za činnosti vykonávané ze strany obce, které již ovšem není možno po snoubencích v souladu se zákonem požadovat. Pro lepší přehlednost jsou v této informaci odlišovány od výše zmíněných správních poplatků i soukromoprávních odměn za nadstandardní služby a nadále uváděny již pouze jako „provozní poplatky“.

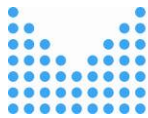
Jak již bylo uvedeno výše, působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Magistrátu hlavního města Prahy, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně, úřadům městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst, obecnímu úřadu, starostovi, místostarostovi nebo pověřenému členu zastupitelstva podle zákona o matrikách jsou výkonem přenesené působnosti.³

K zabezpečení výše uvedených činností slouží **příspěvek na výkon přenesené působnosti na úseku matrik**, který se skládá z části **výkonové** pro matriční úkony narození, sňatek a registrované partnerství, úmrtí, prohlášení o určení otcovství. Další složkou příspěvku je **částka paušální**, která je stanovena podle počtu obyvatel správního obvodu. Výkonová platba za uzavření manželství a vstup do registrovaného partnerství je přitom násobně vyšší, než u ostatních zmíněných úkonů.

Příspěvek na výkon státní správy tak v sobě zahrnuje vedle příspěvku na činnost přímo související s provedením samotného úkonu i další činnosti matričních úřadů z nich vycházející a také **režijní náklady**, jako jsou náklady na výjezdy pracovníků matrik na svatby, čekání mezi svatebními obřady, náklady na provoz apod. **Není možné žádat úhradu nákladů tohoto typu po snoubencích.** Jedná se například o následující typy poplatků:

- poplatky za výdaje města na zajištění obřadu,
- poplatky za výjezd oddávajícího a matrikáře na místo obřadu,

³ srov. § 95a matričního zákona

- poplatek/příplatek za ošatné matrikáře anebo oddávajícího,
- poplatky za dobu čekání oddávajícího a matrikáře mezi svatebními obřady,
- poplatky za souběh svatebních obřadů na různých místech ve správním obvodu matričního úřadu,
- paušálně stanovené režijní poplatky za uzavírání manželství mimo úředně stanovenou dobu nebo na jiném místě,
- platba blíže neurčeného poplatku za uzavírání manželství ve stanovené výši bez uvedení jakéhokoliv důvodu,
- poplatky za výjezd matrikáře na místo uzavírání manželství před starostou nebo místostarostou obce, která není matričním úřadem atp.

Žádáme, aby zabezpečení dodržování pravidel pro stanovení správních poplatků a smluvních odměn za nadstandardní služby byla věnována zvýšená pozornost při provádění kontrol matričních úřadů ze strany obecních úřadů obcí s rozšířenou působností i krajských úřadů. V případě, že při kontrole výkonu matriční činnosti krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností identifikuje usnesení nebo jiné opatření obce týkající se poplatků spojených s uzavíráním manželství, která budou podle jeho názoru odporovat platné právní úpravě (v intencích výše řečeného), žádáme, aby takové akty samosprávy byly zaslány k prověření odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra a v kopii na vědomí odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra.

V případě, že budou zjištěna nezákonná usnesení nebo jiná opatření orgánů obce vydaná v samostatné působnosti, budou předána odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra k postupu podle § 124 zákona o obcích.

Výše uvedené platí obdobně i pro vstup do registrovaného partnerství.

Dále žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. města Prahy. Tato informace bude námi zaslána na vědomí všem obcím (tj. i nematričním).

Děkujeme za spolupráci.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel odboru

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy

Na vědomí:

- odboru veřejné správy, dozoru a kontroly MV
- odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV